

Työterveyshuolto

Kimpparenki-hanke, ProAgria Etelä-Pohjanmaa

Terveyttä edistävällä työpaikalla jokainen on valmis kehittämään työtä, työyhteisöä ja työympäristöä. Työpaikalla tulisi kannustaa työntekijöitä aktiiviseen osallistumiseen ja rohkaista heitä kehittämään itseään työssä.

Useassa hyvin menestyvässä yrityksessä ovat avainasemassa osaavat ja hyvinvoivat työntekijät.

Työterveyshuolto on osa työsuojelua

Työnantajalla on lakisääteinen velvoite järjestää työntekijöilleen terveystalvuuja työstä johtuvien terveystvaarojen ehkäisemiseksi käyttäen apunaan työterveyshuollon ammattihenkilöitä ja asiantuntijoita.

Työterveyshuollon tavoitteena on terveellinen ja turvallinen työ sekä työympäristö, työntekijän terveyden ja työkyvyn ylläpitäminen sekä sen edistäminen. Työterveyshuollon tehtävä on tukea työntekijöiden terveyttä ja työkykyä toimien tiiviissä yhteistyössä työpaikkojen kanssa. Työterveyshuolto on osa työsuojelun toimintaohjelmaa, jollainen tulisi olla laadittuna jokaisella työpaikalla.

Työterveyshuoltolain mukaan työnantaja on velvollinen järjestämään työterveyshuollon palveluksessaan oleville työntekijöille. Työterveyshuollon toiminta lähtee yrityksen tarpeista, jotka määritellään yhdessä työnantajan, työntekijöiden ja työterveyshenkilöstön kanssa. Työterveysyhteistyö ja yhteisten tavoitteiden määrittely on edellytyksenä työterveyshuollon järjestämiselle.

TYÖTERVEYSHUOLTO

- ✓ Lakisääteinen velvoite
- ✓ Työntekijälle maksutonta
- ✓ Työnantajalla mahdollisuus kulukorvauksiin Kelalta
- ✓ Osana työsuojelun toimintaohjelmaa
- ✓ Työkyvyn ylläpitäminen ja sairauksien ennaltaehkäisy
- ✓ Työterveyshuollon laajuuden määrittelee työnantaja

Työterveyshuollon tehtävät ja tarkoitus

Terveyden edistäminen työpaikalla tulisi olla kokonaisvaltaista. Työterveyshuollon toiminta on monialaista ja kohdistuu esim. työntekijöihin, työympäristöön, työprosesseihin sekä johtamiseen. Työntekijöiden hyvinvointiin ja terveyteen vaikuttavat suuresti mm. johtamiskäytännöt, töiden sujuvuus ja organisointi sekä työympäristön ja työn turvallisuus.

Terveystarkastuksissa arvioidaan työntekijän työkykyä ja mahdollista kuntoutustarvetta, tuetaan terveellisiä elämäntapoja, annetaan tietoa työn riskeistä sekä kerätään informaatiota työstä itsestään. Työntekijän yleisen terveydentilan sekä työ- ja toimintakyvyn selvittämiseen saatetaan käyttää myös mm. klinisiä tutkimuksia.

Työterveyshuollon tärkeimpiä tehtäviä on työkyvyn ylläpitäminen ja tukeminen. Työterveyshuollon ammattilaiset määrittelevät yhteistyössä työnantajan ja työntekijöiden kanssa terveystarkastuksien sisällön. Työterveyshuolto auttaa työpaikkaa laatimaan suunnitelman siitä, miten työpaikalla tuetaan työkykyä ja ehkäistään työkykyä uhkaavia tekijöitä.

Työterveystarkastukset tekee yleensä työterveyshoitaja. Työterveyslääkärinä saatetaan tarvita silloin, kun työssä on ilmennyt jokin erityinen vaara, joka saattaa johtaa sairastumiseen tai altistaa tapaturmalle, tai kun työntekijällä on työkykyyn vaikuttavia sairauksia. Työterveyshuollossa tehtävässä terveystarkastuksessa laaditaan terveystarkastus suunnitelma yhteistyössä työntekijän kanssa työkyvyn tukemiseksi. Suunnitelman tarkoituksena on auttaa työntekijää hahmottamaan oma tilanteensa, etsiä keinoja työkyvyn ylläpitämiseksi ja työssä jaksamisen edistämiseksi sekä työkyvyttömyyden ehkäisemiseksi. Terveystarkastus suunnitelma kirjataan työterveyshuollon potilastietojärjestelmään sekä annetaan työntekijälle. Suunnitelman toteutumista ja sen tavoitteita seurataan sovituin välein yhdessä työntekijän kanssa.

Työterveyshuollon sopimus, toimintasuunnitelma ja kustannusten korvaukset Kelalta

Työnantajalla tulee olla työterveyshuollon palveluntuottajan kanssa tehty kirjallinen sopimus ja toimintasuunnitelma työterveyshuollon järjestämisestä. Työnantaja voi järjestää työterveyspalvelut itse tai ostaa ne yksityiseltä palvelujen tuottajalta yhdessä toisten työnantajien kanssa. Kunnan terveyskeskuksen on järjestettävä työterveyshuollon palvelut niitä haluaville työnantajille. Yrittäjä voi järjestää myös itselleen työterveyshuollon. Osa työterveyspalveluista on lakisääteisiä, mutta työnantaja voi myös järjestää lisäksi työntekijöilleen yleislääkäritasosta sairaanhoitoa. Työterveyshuollon lakisääteiset veloitteet on lueteltu seuraavalla sivulla.

Työpaikkaselvityksen avulla tehdään kirjallinen työterveyshuollon toimintasuunnitelma, joka tarkistetaan vuosittain. Toimintasuunnitelmassa perehdytään työpaikan olosuhteisiin ja niiden terveydelliseen merkitykseen sekä arviointiin ja työpaikan omien riskien arviointiin. Toimintasuunnitelmaan kirjataan työpaikan tarpeet ja toiminnan tavoitteet työterveyshuollolle sekä toteutettavat työterveyshuollon toimenpiteet. Toimintasuunnitelma tulee olla henkilöstön nähtävissä. Työterveyshuollon toteuttamista koskeissa asioissa työnantaja toimii yhteistyössä työntekijöiden kanssa.

Työterveyshuollon lakisääteisiä velvoitteita ovat:

- Työpaikan terveysvaarojen selvittäminen työpaikkaselvityksen avulla
- Työpaikan terveysriskeihin perustuvat terveystarkastukset
- Toimenpide-ehdotusten tekeminen työolojen parantamisesta sekä työkyvyn edistämisestä
- Neuvonta ja ohjaus sekä tietojen antaminen työolojen kehittämistä ja työntekijöiden terveydestä
- Työkykyä ylläpitävään toimintaan osallistuminen
- Työpaikan ensiapuvalmiuden ohjaus
- Työkyvyn heiketessä työntekijän terveyden seuranta, työssä selviytymisen edistäminen, kuntoutusneuvonta, sekä kuntoutukseen ohjaaminen

Työterveyshuolto on työntekijöille maksutonta. Työnantajalla on mahdollisuus saada Kelalta korvaus työterveyshuollon järjestämisestä ja siitä aiheutuneista kuluista sairausvakuutuslain nojalla. Korvauksien saannin ehtona on, että yrityksellä on olemassa: Työterveyshuoltosopimus, työterveyshuollon toimintasuunnitelma ja työpaikkaselvitys. Lisäksi Kela korvaa työterveyshuollon kustannuksia, jos maatalousyrittäjällä on maatalousyrittäjäläkevakuutus (MYEL).

Lisätietoja: <https://www.kela.fi/korvattavat-kustannukset> ja <https://www.kela.fi/tyoterveyshuolto-yrittaja>

Lähteet:

<https://www.ttl.fi/tyoyhteiso/terveyden-edistaminen-tyopaikalla/>

https://stm.fi/documents/1271139/1332445/STM_esite_Tyosuojelu_suomessa_verkkoonFIN.pdf/47c9b25c-df92-4832-93e7-fc27d2c56088/STM_esite_Tyosuojelu_suomessa_verkkoonFIN.pdf.pdf

https://ttk.fi/files/4998/tyoturvallisuuden_perusasiat_kuntoon_netti.pdf

<https://www.ttl.fi/tyontekija/tyoterveyshuolto/>

<https://www.kela.fi/tyoterveyshuolto-yrittaja>

<https://www.ttl.fi/tyontekija/tyoterveyshuolto/terveystarkastukset/>